

नं० ४८३८

नाम - शिवताण्डवटीका प्रह्लादात्मः

कर्ता - नीलकण्ठः गोविन्दपुत्रः

पत्र संख्या - १४ पत्राणि सं० २८२४

विषयः - तन्त्रम्

शिवताण्डवटीका अनुपासमंजरी

धनत्रय

५९३४

१५

५९३४

X

शिवसोडव पंत्रावलिः

ॐ श्रीगणेशायनमः ॐ श्रीदक्षिणामूर्तिगुरुं प्रणम्य तदीवित श्रीशिवतां उवस्थां यंत्रावलीं
 कमयी पुनस्तं व्याकुर्महे सजनरंजनाय १ पूर्वमयाया विहितां कयंत्रव्याख्यावलैः सापिहितामोढ्या
 त्रयतः पुनः श्रीमदक्षपभूपनियोगतस्तामपरां करोमि २ कं पुनरक्षपभूपश्याकातायां तदंशावलिमा
 ह यत्राक्षपना केहसति मरुमयी जंगलं नंदनत्वं प्रापस्वः सप्तकश्रीपदमवलमभूत्पूरेकानेरनाम्नी
 श्वरः श्रीमान्चदान्यः शमदमसहितो नीतिशिवागुत्राणामाद्यः सोद्यापिकीर्त्या जगति विजयते रायकल्याणमज्ञः ३ समजनि
 विक्रमनारे राजा श्रीरायसिंहाव्यः यस्मिन् दतिगजोद्यानाजपतिभावंगतो ३ विलापोपि ॥४॥ दीपोदिवप्रदीपस्तस्माच्छ्री
 श्वरसिंहोभूत् मारवधूर्वोद्वारयं लब्ध्वात्मानमुद्रुटं मेने ५ वदन्यानां मूर्ध्नि स्फुरत्तुलभतां स्सुततां उत्राणामीशानो नवे
 तु कज्जभोवा विजयताम् यरत्रीनश्रीको विजयविजितो भूविधुरितः कथं वाराधेयः कलतु कथं कर्णसमताम् ६ श्रीमान्
 नृपपूरोडः कर्णदीराणां बोधवः यत्कीर्तिको मुदीभाति विषयसंतापनुत्तये ७ लोहदाहदृषदामिवा दरादुज्ज्वारशिवतां उवादि
 ह केन वोपकरणेन कः पुमान्यत्र चित्रमुपनीय दर्शयेत् ८ जयत्पभूपभूपा सोयदाज्ञावलयोगतः भिद्यत्यभयमप्यर्थशोर्द्यपाडि
 त्पशालितः ९ श्रीमत्स्फूर्जदक्षपभूपतिमस्तले त्रेनिसर्गो ज्ज्वलेश्रीमत्सद्गुवाक्यबीजनिचयानुज्ञासमुदाहितः श्रीम
 द्बोधपिनीठकोठवशिना कं विनाभयसेभूयादिव्यफलाय यंत्रलतिकारामोयमत्यद्भुतः १० शिवतां उवटीकेय
 मन्त्राणामसंज्ञिता यंत्रकल्पदुममयी दत्ताक्षोभीष्टसन्नतिम् ११ ननु पुराणन्यायमीमांसा धर्मशास्त्रांगामिश्रिताः वे
 दाः स्थानानि विद्यानां धर्मस्यतिचतुर्दशीतिस्मृत्युक्तचतुर्दशविद्यास्थानवर्हिर्भूतत्वात् तंत्रमार्गस्य तदन्तर्गतशिवतां उ
 वस्थापितत्वात् तदंतर्गतान्यं कयंत्रान्यपि मूलशुद्धभावात् न व्याख्यायानि ननु ज्योतिषकानां ग्रहणमिव कोलि

राम

तत्राकारो वै सर्वा वाक् सैषा स्पृष्टा प्रार्थित्वं ज्यमाना बह्वी नाना रूपा भवती विराट् कविनोः कायस्य वा तत्तवा अयत्वं श्रुतमि
ति यावान्वाच्याव्युत्तस्त्वावाचकव्युत्तपि वाग्विभूतिरूपः तथा च श्रुतिः यावद्ब्रह्मविष्टं तावती वागिति एवं सति संख्यावाचित्वा
प्युक्ताः संख्येयदेवतादि संवेदे चिन्ता वाग्विष्टा यथा वक्ष्यते तर्वाणं संबन्धी भिदधति इष्टं चैतज्जो कवेदयो र्यं स्मृत्वा नो संख्यावाचित्वं
संख्यानां च संबन्धी वाचित्वं तत्राद्यं भूमि यमावगुणयो वेदा अर्थी रसावगुणयोगजामहाः देवाः सदा आदिन्या विष्टे मूनवास्ति ययः
केला रति संज्ञानामेकस्यादिसंख्यावाचित्वं न्यातिषेकं दो विदित्या प्रसिद्धं तथा किं नो यमपि त्रयी विद्या द्वादशाष्टातंददिता
नेन सरस्वती नित्येन यजेतेत्यादी संख्येया वेदेगवादि कमेवाभिधीयते नलो कसु वर्णादि पदमेकया हेविति श्रित्यंती श्रुतिर्विशेषी कुरु पंचजिन्वा विजिन्वा वदसप्रहा
तासखी भव एका यनो सो द्विकलति सत्त श्रुत रसा पंचविधः षड्रात्मा सप्ततगवष्ट विटपो नवाक्षोद शब्ददी द्विखोद्वादिहताः ॥ ३ ॥ तदीयकादिशब्दे बुद्धीश्वरादिसा
त्वाभिधानाच्च सिद्धं न च संख्यायाः संख्येयविशेषवाचित्वेनेयार्थलक्षणदोषः ईश्वरसंकेतप्रकृत्यर्थत्वात् स्वसंकेतप्रकृत्यर्थत्वेनेयार्थमिति भाग्यत तत्रत्याकरे आ
धुनिकसंकेतप्रकृत्यर्थत्वेनेयार्थत्वाभिधानात् ईश्वरसंकेतप्रकृत्यर्थत्वे चैषा एकस्मै स्वाहाहाभ्यां स्वाहेति चतुर्थ्या संख्यावाचित्वा शब्दानां देवतावाचित्वा
वगमादं कयेत्प्रज्ञापकसंज्ञा लिगाच्चावगम्यते तथा हि श्रुयते द्वादशाष्टांशं श्रुतः कल्पयते सुदोसि च दधत आ द्वादशो यजे विमाय वयो मनीषं कृत्वा माभ्यां प्र
थं वर्तयति अस्मर्थः कवयो यजं विमाय कृत्वा माभ्यां प्रवर्तयतीत्यर्थः कवयः क्रान्दक्षिणः यजेयादि न वदादि न व पादियं च द्याष्टा विन्यागमप्रसिद्धं नित्या एकउ
च्यते तत्र तिजकारजकारयो र्यो गे चरमश्रुतत्वात् अन्यत्वा ची प्रकाशो नर्थकः तेन जडत्वात्वा च्यते तामिमानं न संख्या विमाय विविधेन रूपेण नोत्वा एकाष्टा सप्तद्विषट्
पंचचत्वारश्चैवं क्रमेण संहरा कृत्वा माभ्यां ॥ अकृत्वा सं चर कृत्वा सं चरति समाहारो र्कशेषः त्रिकोष्टात्र ती यथा वक्ष्याते तीर्थे न च कोष्ठे न सह राथं अकृत्वा श्राव्य उपासना
येत्प्रवर्तयतीत्यर्थः मनीषा मनीषया शो उशकोष्ठे यजेत यथा काष्टा को प्रथमदिनौ यकोष्ठयो र्भवतस्तर्हि ततीयपक्षे स्त ती यचतुर्थकोष्ठयो र्वात्ता ईश्वरविंशो लेखो
चोत्तान्त ईश्वरुदयति धर्वा उ न चतुरः चतु संख्या कल्पयति श्रुतं पदं श्रुतं गणनं यद्विष्टं श्रुति चकारा श्रुतं विष्टं न ह्यश्रुतं चतुः संख्या नित्यं सदा कल्पयति इति शो उशकोष्ठ
कल्पयते सः पक्षयः प्रत्येकं वदिशदं कोपेताः कार्याः स्वाहा दशं गयत्री मारभ्य द्वादश शब्दो न्यथिः तेन सप्रदश संख्या लभ्यते द्वादशाष्टांशं गयत्री द्वादशं यति के नाष्ट दश संख्या ल
खते त्रयोसितत्रच्छब्दः संख्या कनेकान् यतः स्यादयं तदुत्तरार्थः एवमप्रह्लादिभ्यो षं केभ्यः स्वस्वकोष्टा दुष्टपदेनोत्ता ई लेखं एवमनयो र्काष्टां कयोरग्रिमकोष्ठ द्विवेष्ट
चालनात् तदनु शेषेन चोत्तरां न्यासादित्यस्याः सप्तविक्रतयोरिव भवति एवमेकाष्टयो र्ग्रहयेति प्रवृत्तिरमेवित्यो भवेति इति चतुर्दशविक्रतयो भवेति तदिदमुक्तं चतुर्दश
यो मदिमानो प्रत्येति महिमाने विभक्तयः एते च दिग्भेदे न चतुर्गुणवत् पंचाशदष्टाभिः प्रकृतिभिः सर एकेकस्यां कमेतस्य चतुर्विधमेदा भवति एवमसदृश पंचदशात्यु
क्तेति मंत्रवर्णान् न च कोष्ठके पितृ च प्रथाना निदशानि पंचदशानि ति कुत न्यास मध्ये पंचलिखिता परितो दितु विदितु चाभिमुखेन विमाये न्यासात्तु चतुर्दशानि यम विवि
थयोगेन लेख्यानि तथा हि प्राकृतौ चोरे क न च को दितो दी चोत्तिसप्रको अग्रे यथा यथा यथा र्थद्विको ईशने न्याः षड्चतुष्को मध्ये पंचेति अत्रैक न च कादीनां

पट्टिशंखचक्रम्				शक्तिशंखचक्रम्				चतुर्दिशंखचक्रम्			
१	८	१४	१३	१	८	१३	११	१	८	१३	१२
१५	१२	२	७	१३	१०	२	७	१४	११	२	७
४	५	१७	१०	४	५	१५	८	४	५	१५	९
१६	११	३	६	१४	९	३	६	१५	१०	३	६

दुभ्यः परे सा चतुर्लङ्घिषु माका नो स
 मानो वा हृद्वा तपो न वा पंचत्रिंशदं कथं त्रयस्त्रिंशदिकं त्रिंशदं कथं त्रयं भवति त्रैलोक्यासु तत्र तत्र सुदीन
 रिष्यते एवं शरभमाहात्म्ये हरि हृतं मनुयंति देवाः विष्णु स्यैषानं वृषभं मनीनां ब्रह्म स त्रप
 मनु मेदगात् प्रयत्नं मा विवधीज्मत्स्वेति मंत्रः शरभाख्यादिका मूलत्वेनोपन्यस्यते न
 त्रशरभीयस्यां कथं त्रयोदशोदृश्यते न प्याहि का दिनव टा दिनव पादिपंच याद्यष्टा
 विनिवारं कसंवेजेन हरि हरमिति अष्टष्टि संख्यानां संकल्पने विंशतिः प्रतीय
 ते तत्रापि तमनुयंति देवा इत्यनेन तं शाब्देनोषट् संख्यामनुदेव शाब्देनैषष्टच

五

五

[illegible]

अष्टकोणं च
मध्ये चतुर्कोणं

३८४५६७८९१०१११२१३१४१५१६१७१८१९२०२१२२२३२४२५२६२७२८२९३०३१३२३३३४३५३६३७३८३९४०४१४२४३४४४५४६४७४८४९५०५१५२५३५४५५५६५७५८५९६०६१६२६३६४६५६६६७६८६९७०७१७२७३७४७५७६७७७८७९८०८१८२८३८४८५८६८७८८८९९०९१९२९३९४९५९६९७९८९९

३=

समष्टिफलार्थिनाचतुःषष्टियंत्राणि द्वाविंशद्वर्गसंमितेचतुर्विंशत्यधिकसहस्रकोटेषु लिखितं ॥ अथतत्त्वखनप्रकारसंक्षिप्याह अथोच्यतेत्या
दिना समासेनेतिचतुर्दशमात्रविषय प्रकारान्तर्गतग्रंथान्तर्गतद्वयः ८५ अथोच्यतेहप्रवक्ष्यामिरेखाणां गणनाक्रमः सम्यग्यत्राणिविधिवदुर्लभा
निकलौयुगे ८८ पश्चिमात्पूर्वगारेखास्तत्रोदसिणाग्रतः उदग्रालुतयाचक्रमवकोट्यात्मकं भवेत् ८९ पश्चिमात्पूर्वगारेखापंचरेखास्तुतिर्युगाः पंचरे
खास्तत्रोदसिनेकोट्यापिचशोडशा ९० अनेनैवप्रकारेणरेखाहृदिक्रमेणहि चक्रान्यनंतान्युत्पाद्य विषयानि समाविच ९१ तेष्वेकान्विलिखेत्त्रासः स
माविज्ञानतत्परः ३४० कपरलोपायतनेवद्व्याप्तिसंप्रति रेखाशेषनवकोटेषुनालिशेषप्रपरलोम प्रकृतेर्हिगुणं कृत्वात्रिगुणं वाचतुर्गुणं ९३ अथेति
८८ ८९ ९० चक्राणोतिविषयानि विषयकोट्यानि समाविचकोट्यानि निरस्तौ भिर्भूज्जिभिश्चरेखाभिरनंतानीति नानाविधयत्रसवपर ९४ इष्टां
केतिनवकोटेषु कृत्वाप्रपरलोवाचनिकम् ९५ प्रकृतेरिति एकादशो नवांशकाः प्रकृतिः साचवक्ष्यामि एतेत्यासाथसायकवर्णिकयोगेविहितो
केसंभक्तेः वशेषयदेकद्विजयंकजातंतदेवप्रकृतेर्गुणंकृत्वाकांक्षितिरहेत् ॥ रेखांकगुणिताः सर्वश्रुतायुक्तस्यानन्तेत्याशयः एवमथपी
तिवंचावशेषपंचगुणं वद्विशेषेष्टुणं प्रकृतेः कर्तव्यमिति सप्तादावपिथ्येयम् केसंभक्ताः ९६ द्वात्रिंशद्वर्गसंमितेरेखादिनावक्ष्या
माणपंचतुरेकाद्यादीन् शोडशादिषुकोटेषु संशेषपरयेदुयः ३४० कान्स्याप्येतेजीकुचित्राणां गणनाहरेत् ९७ कुचिदिति यंत्रशातकेयंत्रक्रियने रागतः
३४० तः नेकेवलेशिवदेत्यादय एवध्रुवाका अपितु प्रांतकादीना निवृत्त्याकल्पयेत् यथा गगतोहरलोत्पासः १ ॥ ९८ प्रसक्तद्विगुणात्पंचकिसंख्या
समेलित्वेत् लिखित्वापंक्तिभेदेनवारोनेवदृश्येत् ९९ परयेत्पूर्वमार्गपक्षेणानेनदेशिकः यंत्रयंत्रोत्तुसंख्याभिर्विभजेतान्यथाक्रमात् १०० तत्रैकभागप्रथमे
कोटिमंत्रप्रसरयेत् द्वितीयादिषुकोटेषु एकद्व्याप्रसरयेत् १०० पंक्तिं संख्याविभागेनशेषांकायभवेति १०१ पुनः प्रोक्तक्रमेणैवपरयेदं कथास्मिन् १०८ क्रमोयस
र्वयंत्रेषु परलोचमयादितः यंत्रेशोडशकोट्यात्मभरलोपिक्रमांतरम् १०९ प्रतीति
शोडशकोट्येष्वध्रुवाकाः नचमयकेविनासप्रदशसंख्यापूर्यते तेषांपरलोचजगत्तेवक
नैवमित्यर्थः गजगतेवैतवकारेणकण्ठेयोनात्रादतयः इतिस्त्वितम्यासम् ११५ यत्र
तियंत्रसाथवक्ष्यामिपुनरिदं देवतेयंतायंत्रकर्तासायकः तन्नामवर्णाक्षरसंख्यावक्ष्या
माणैरेकीकृत्ययथावशेषानिर्णीतमिस्तान्कोट्यान्विभजेत्तावतीसंख्यातेषुकोटेषु
विभज्यलिखेदित्यर्थः साचत्समाविषयमात्रादरेकीकृतमंत्राख्यानरीत्याकन्यासः कार्यः ११६ तत्रेतिनवकोट्यविषय ११७ पंक्तिशोडशकोट्यविषय ११८ शोडशकोट्यभरणंतुवस

११	२८	२१	२०	४८	४४	५	४	१३	१३	५	४
१७	२४	२७	३२	१	८	४३	४८	१	८	१६	१५
२२	३०	१९	२२	४५	४६	३	६	१४	११	३	६
२३	१८	३३	२६	७	२	४५	४२	७	२	१०	१५

शायंयंत्र माणरीमा प्रवका शायंयंत्र तिनापिक्रमं चतुस्त्रिंशयंत्रं
११५ तत्रभवति ११६

प्रि. नो.
टी. ६

५१
स्थिप्रकोरोनामहादशः पदलः १२

[illegible]

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

३	८	५	८४
१	३	४	७
५	११	८	१
५	२	१५	२१

